

LEVEN IN HET CENTRUM VAN DE MACHT

BRUKSEL
BEELDEN
BANK

DE LEOPOLDSWIJK
(EUROPESE BUURT)

DOE-HET-ZELF
WANDELING
BRUSSEL

STARTPLAATS: **DE MEEÛSSQUARE**

AANKOMSTPLAATS: **SCHUMANPLEIN**

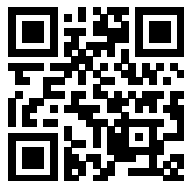
AFSTAND: **4,3 KM**

PUBLICATIEDATUM: **ZOMER 2021**

EEN INITIATIEF VAN: **BRUKSELBINNENSTEBUITEN
VZW, MUNTPUNT EN URBAN.BRUSSELS**

MUNTPUNT
Munt 6, 1000 Brussel
02 278 11 11
info@muntpunt.be
www.muntpunt.be

BRUKSELBINNENSTEBUITEN
02 218 38 78
onthaal@brukselbinnenstebuiten.be
www.brukselbinnenstebuiten.be

bekijk de route online
uitinbrussel.routeyou.com

Deze wandeling werd geschreven door Brukselbinnenstebuiten. De gidsen van Brukselbinnenstebuiten hebben een groot hart voor Brussel en willen je de stad tonen in al haar veelzijdigheid. Ze hebben oog voor positieve en negatieve ontwikkelingen en vertellen fabeltjes noch pr-verhalen.

Brukselbinnenstebuiten werkte samen met Muntpunt, de grootste Nederlandstalige bibliotheek van Brussel. Het startpunt voor nieuwsgierige geesten. Het infopunt voor wie z'n weg zoekt in de stad. Het vertrekpunt voor iedereen die Brussel wil beleven.

DE BRUKSELBEELDENBANK

In 2021 bestaat Brukselbinnenstebuiten 50 jaar. In die periode verzamelden onze gidsen duizenden beelden van Brussel: foto's, dia's, oude kaarten en wijkplannen. Deze unieke collectie brengt de veranderende stad in beeld, toont verdwenen erfgoed en de impact van stedenbouwkundige beslissingen op de stad en haar bewoners. Enkele illustraties bij deze wandeling komen uit de Brukselbeeldenbank.

INLEIDING

Deze Doe het zelf-wandeling van Brusselbinnenstebuiten neemt je mee naar de Leopoldswijk en naar de vallei van de Maalbeek. Dit was ooit de buurt waar de rijkere gingen wonen om het ongezonde stadscentrum te ontvluchten. Later werd het een kantoorbuurt waar de Belgische overheid haar oog op liet vallen om de Europese instellingen te huisvesten. De inplanting zorgde voor scheuren in het stedelijk weefsel, die pas de laatste jaren worden hersteld.

1 DE MEEÛSSQUARE

Toen België in 1830 onafhankelijk werd, zocht Brussel uitbreiding buiten haar historische centrum, de Vijfhoek. De stad had nieuwe terreinen nodig voor de groeiende groep welgestelden en ambtenaren die ze als hoofdstad zou aantrekken. De Société Civile pour l'Agrandissement et l'Embellissement de la Capitale de la Belgique was de naam van het vehikel vol grootkapitaal dat zijn schouders onder deze uitbreiding zette. De Maatschappij verwierf met steun van de overheid het landelijke gebied tussen de stadswal (huidige kleine ring) en de Maalbeekvallei. Dat terrein sloot naadloos aan op de oude adellijke wijk rond het Koningsplein binnen de Vijfhoek. In de stijl van die tijd stelde architect/urbanist Tilman-François Suys voor het 42 ha grote terrein eerst te nivelleren en dan in het verlengde van de straten rond Koningsplein en Park een dambordpatroon aan te leggen met Wet- en Belliardstraat als hoofdassen. Een rationele, hygiënische en efficiënte wijk zag het daglicht. Suys voegde twee squares toe in een wat meer romantische

2. LUXEMBURGPLEIN

stijl, waar de bewoners konden ontspannen. De de Meeûssquare is er één van. Daarna konden de bewoners hier brede koetspoortwoningen bouwen in een klassieke stijl. Hier en daar heeft zo'n woning de latere kantoorbouw overleefd, vaak dankzij een nieuwe bestemming. Kijk bijvoorbeeld naar het Stanhope Hotel (de Meeûssquare 4).

→ Wandel tussen de twee modernistische flatgebouwen via de Luxemburgstraat naar het station.

2 LUXEMBURGPLEIN

In een burgerlijke wijk mocht een station niet ontbreken. Het Luxemburgstation (Gustave Saintenoy, 1853), perspectiefafsluiter van de Luxemburgstraat, zorgde voor een snelle treinverbinding met

het centrum van Brussel, en met Namen en Luxemburg. De trein was toen voor de gegoede klasse even belangrijk als de salariswagen nu. Architect Trappeniers (1858) ontwierp vóór dat station een bijzonder harmonieus plein, krachtig door zijn soberheid. Tot vandaag is het de draaischijf van de Leopoldswijk. Aanvankelijk werd het enkel gebruikt door de begoede bewoners (en hun personeel), maar toen zij groenere oorden opzochten en hun stadspaleizen bureaus werden, namen de Belgische pendelaars en later de eurocraten hun plek over. Deze laatsten socializen graag op 'Place Lux'.

→ Ga achter het voormalig stationsgebouw.

3 ESPLANADE

Vandaag is het hier al EU dat de klok slaat: het oude stationsgebouw is nu haar informatiecentrum. De hoofdingang van het station bevindt zich nu meer naar rechts, in de Trierstraat. Achter het oude stationsgebouw overspant een esplanade vol EU-informatie de dieperliggende treinsporen. Ze vormt een groot contrast met het Luxemburgplein. Geen drukke va-et-vient hier, geen horeca, hooguit wat gehaaste ambtenaren, treuzelende groepen die wachten op een gids of protesterende burgers. Links en rechts strekt de esplanade haar armen uit. In het noorden loopt ze vast op het drukke verkeer van de Belliardstraat, ook in het zuiden gaat het eigenlijk naar nergens. In het oosten maken twee doorgangen tussen EU-kan-

toorgebouwen een eerste blik op het Europees Parlement mogelijk. Alleen het Parlamentarium, het informatiecentrum van het EP, brengt wat leven in de brouwerij.

→ Ga door een van de doorgangen en daal daarna de trappen af.

4 EUROPEES PARLEMENT

In de doorgangen is er een inkt in het langgerekte Spinelgebouw, waar politici, lobbyisten en journalisten elkaar proberen te beïnvloeden. Het Europees Parlement werd gebouwd aan de achterkant van het prestigieuze stationsplein. Tot de jaren zeventig van vorige eeuw klopte op deze plek het industriële hart van de wijk met de Leopold-brouwerij en een rist kleine bedrijfjes die gebruik maakten van het goederengedeelte van het station. Ook kunstenaars werkten hier graag omwille van de nabijheid van een kapitaalkrachtig cliënteel, maar ook omdat er hier goedkope ateliers waren, met noorderlicht en uitkijkend over de treinsporen.

Aan de andere kant van het Spinelgebouw valt de omvang van het Europees Parlement (1992-1995) pas echt op. Het is dan ook het grootste parlement ter wereld. 754 parlementsleden vergaderen er. Ook al zie je het op het eerste gezicht niet, een kwarteeuw na de oplevering is het gebouw al verouderd. Verkrotting, constructiefouten, lekkages, problemen met de verwarming dwingen het EP tot een keuze: renovatie of afbraak. Nogmaals blijkt hoe slecht moderne gebouwen verouderen en hoe weinig duurzaam dat is.

LEOPOLD-BROUWERIJ (1931), ZIE 4

→ Wandel naar rechts, langs de vlaggen. Neem aan de splitsing de Vautierstraat en wandel langs de muur omhoog. Bijna boven, rechts, is de ingang van het Wiertzmuseum met daarbij horende tuin.

5 WIERTZMUSEUM

In vergelijking met het parlement oogt het Wiertzmuseum maar nietig. De weinig bescheiden Belgische schilder Antoine Wiertz (1806–1865) overtuigde in 1851 de Belgische staat om hem een woning, atelier en grote tuin te geven in ruil voor zijn nalatenschap. Vandaag hangen daar nog steeds een aantal van zijn sterk romantische werken waarvan sommige zo groot zijn dat ze zelfs zijn ego overtreffen. De schrijver Hendrik Conscience, de allereerste conservator van het museum, schreef hier menig werkje. Recent kocht het EP de intieme tuin en maakte hem toegankelijk. Er worden regelmatig kleine concerten gegeven. In het woongedeelte vinden vergaderingen plaats.

→ Neem schuin tegenover de ingang van het Wiertzmuseum, aan de andere zijde van de Vautierstraat en weer wat lager, het kasseipad in het park. Volg dit pad tot bij een poort.

6 DINOMUSEUM

De groene ruimte en het grote gebouw met twee vleugels rechts van je maken deel uit van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen. Dat is vooral bekend om zijn museumcollectie van 'dino's', meer bepaald iguanodons. De lange gele vleugel (architect Emmanuel Cels, 1857) moest ooit onderdeel worden van een redemptoristinnenklooster dat echter nooit afgewerkt raakte. Kloosters vestigden zich graag in de adellijke Leopoldswijk. De vleugel links daarvan werd gebouwd door architect Emile Janlet voor de wereldberoemde iguanodonskeletten die in 1878 in Bernissart door mijnwerkers ontdekt werden. De collectie 'iguanodon bernissartensis' bevat een dertigtal volledige skeletten van 140 à 115 miljoen jaar oud. Ze is de publiekstrekker van het museum. De museumzalen tonen maar een fractie van de naar schatting 38 miljoen insecten, stenen, schelpen, fossielen en beenderen in de bewaarzalen: na Parijs en Londen is dit de grootste natuurhistorische collectie van Europa.

→ Vervolg het pad, ga onder de enorme takken van de boom door,

DE SOLVAYBIBLIOTHEEK IN HET LEOPOLDSPARK, VOOR DE RENOVATIE IN DE JAREN 1990, ZIE 7

5. WIERTZMUSEUM, TUIN

tot aan de eerste kruising. Ga daar naar links en dan bij de volgende kruising naar rechts.

7 LEOPOLDSPARK

Anders dan de wijk met dezelfde naam straalt het park iets frivools en romantisch uit. Geen dambord hier, maar slingerende paden, grote hoogteverschillen, verrassende zichten en contrasten. Hofarchitect Alphonse Balat en Louis Fuchs legden hier rond 1850 het eerste landschapspark van Brussel aan, met een dieren- en plantentuin voor de rijke inwoners van de Leopoldswijk. Die zoo had geen wetenschappelijke pretenties. Ijsberen en bruine beren hokten samen. Gemzen, gazellen en herten liepen er rond in een 'Zwitserse' landschap met chalet. Veel exotische dieren overleefden de strenge winters niet. De giraf kreeg last van reuma wegens de vochtige valleigrond... In 1880 werd het boeltje opgedoekt en met de financiële steun van industrieel Ernest Solvay (1838–1922) omgevormd tot een wetenschapspark van de Universit  Libre de Bruxelles (ULB). Het Instituut voor Sociologie (Solvaybibliotheek) v or je was   n van de vijf wetenschappelijke instellingen van de ULB die na het failliet van de zoo hier hun plaats vonden. Voor wetenschappers was lichtinval en ruimte erg belangrijk en de art nouveau slaagde erin die twee kwaliteiten in haar architectuur zowel esthetisch als praktisch

te verwerken. Dat is hier ook het geval. Constant Bosmans en Henri Vandeveldde waren de ontwerpers van de Solvaybibliotheek. Nadat de ULB in 1967 besliste om het Instituut voor Sociologie naar haar campus Solbosch over te brengen, gebruikte de universiteitsuitgeverij het gebouw nog tot 1981. Daarna zorgde leegstand voor verkommering en vandalisme. Eind jaren 1980 werd het geheel beschermd en in de jaren 1990 vakkundig gerestaureerd. Een gebruiksovereenkomst tussen de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (nu Citydev) en de beheersmaatschappij Edificio zorgt voor het beschermen en openstellen van deze art-nouveauparel. De centrale bibliotheekruimte met haar verfijnde houtwerk, subtiel lichtinval en ruimtegevoel is een uitgelezen locatie voor officiële aangelegenheden, conferenties van bedrijven en politici, concerten of lezingen.

→ Blijf het pad volgen. Ga vervolgens via de trappen naar beneden en neem dan voor de speeltuin rechts. Wandel langs de oude Eggevoortoren en tussen het Anatomisch Instituut (Brulabo) en het appartementsgebouw naar de Maalbeeklaan. Neem die rechts, steek over en wandel via het mini-parkje naast de ingang van een ondergrondse parking ('Jourdan 1') door het binnenblok naar het Jourdanplein.

8. JOURDANPLEIN (1985)

8 JOURDANPLEIN

Als je net uit het park komt, voelt het Jourdanplein als een dorpsplein (zonder kerk), geprangd tussen kantoorgebouwen en woonwijken. Ogenscheinlijk heerst hier een volkse sfeer: frituur Maison Antoine, café L'Espérance (Chez Bernard), bakkerij Au Vatel... Een beetje luistervinken maakt echter al snel duidelijk dat vooral expats zich hier thuis voelen. Vaak hingen er donkere wolken boven dit plein. Vanwege de ligging in de Maalbeekvallei en vlak bij de economisch belangrijkste wijk van Brussel plande men hier in de jaren 1960 een stadssnelweg tussen Schaarbeek en Elsene. Toen die ideeën in de jaren 1980 op de schop gingen, werd er geïnvesteerd in de omliggende gebouwen en straten. Door de woonfunctie op de bovenverdiepingen van handelszaken te versterken, behield het plein zijn gemengd karakter. Een tweede dreiging was de kantoordruk. Het terrein aan de noordzijde, waar nu het Sofitel Hotel staat, was jarenlang de inzet van een strijd van bewoners tegen de bouwpromotoren. Het bestemmingsplan van 1968 bepaalde name-

lijk dat ook aan deze kant van de Belliardstraat hoge kantoorgebouwen mochten komen. Speculanten kochten massaal gebouwen op en lieten ze verkrotten. Krakers bezetten de panden. Dat er uiteindelijk een hotel en geen kantoorgebouw kwam, was toch een opluchting. De recente heraanleg die het plein grotendeels autovrij maakt, stootte aanvankelijk op wantrouwen bij een aantal handelaars en plaatselijke politici, maar werpt nu vruchten af. Vaste waarde Frituur Antoine kreeg een nieuw paviljoen. Jourdan bruist opnieuw, maar de gentrificatie laat zich meer dan ooit voelen. Stijgende huurprijzen trekken een welgestelder – wat homogeen – publiek aan en doen buurtwinkels plaats ruimen voor hipper zaken.

→ Neem de doorsteek links van het Sofitelhotel, steek de Maalbeeklaan weer over en ga opnieuw het Leopoldspark in, deze keer met Brulabo aan je linkerkant. Neem het pad achter de vijver naar rechts. Wandel in de richting van de uitgang aan de Belliardstraat.

9 EASTMANGEBOUW

Als je langs de vijver wandelt waar ooit de Maalbeek stroomde, zie je in de hoogte eerst weer het Solvaygebouw, en vervolgens het Eastmangebouw. Deze strak symmetrische doos pronkt met een opvallende glazen kubus. Wat nu het Huis van de Europese Geschiedenis van het Europees Parlement is, werd in 1935 door architect Michel Polak gebouwd als tandheelkundige kliniek voor arme kinderen, gesponsord door de heer Eastman, bekend van de Kodak-filmpjes. Tandverzorging was zeker voor de gewone burger een nieuw gegeven, een vervelend neveneffect van de groeiende aanwezigheid van suiker in voedsel. Generaties Brusselse kinderen kregen er hun jaarlijkse tandcontrole. De inkomhal is versierd met mooie schilderijen op doek met tafereelen uit de sprookjes van La Fontaine. Ze moesten de bange kinderen afleiden. De recent toegevoegde glazen doos (Chaix & Morel, 2017) was nodig om het gebouw een zenitaal verlichte centrale hal te geven, waarrond op verschillende verdiepingen honderden iconische voorwerpen de Europese geschiedenis uit de doeken doen.

→ Je verlaat het Leopoldspark via de oorspronkelijke toegangspoortjes van de zoo. Steek de Belliardstraat over.

10 JEAN REYPLEIN

De Belliardstraat is hier opvallend smal (en rustig) omdat de tunnel naar Leuven het overgrote deel van het verkeer opslokt. Het plein zelf ligt aan de Etterbeekse Steenweg, die parallel met de Maalbeek de vroegere dorpskernen van Elsene, Etterbeek en Sint-Joost verbindt. Jarenlang was dit plein een permanente bouwwerf. Maar de laatste jaren is het hier door de vele nieuwe

woningen, horeca en winkels aange-naam om te vertoeven. Op de hoek helemaal rechts vooraan valt het grote café-restaurant Grand Central op, bekend voor zijn internationale sfeer. Van op de eerste verdieping heb je een mooi zicht.

→ Neem op het eind van de hoogste bomenrij aan de linkerkant van het plein de Etterbeekse Steenweg.

11 RÉSIDENCE PALACE

Tussen deze Etterbeekse Steenweg en de Wetstraat ligt de Résidence Palace, te zien aan je rechterkant: een complex van luxueuze appartementen verdeeld over vijf vleugels in art-decostijl, voorzien van alle comfort. Dit wooncomplex probeerde in de jaren 1920 een antwoord te bieden op de stijgende loonkosten van het huispersoneel en het verlangen naar modern comfort bij adel en hogere burgerij. Op die manier was het een alternatief voor de traditionele woningen in de Leopoldswijk. Dienstverlening stond dan ook voorop: service voiturier, traiteur, treinstation, zwembad, tennisvelden. Alles was aanwezig om mensen te verwennen. De appartementen waren van alle gemakken voorzien, met vooral de moderne keukens en badkamer als visitekaartje. Toch kon de Résidence Palace de concurrentie met de stadsvlucht niet aan en al snel werden delen omgebouwd tot kantoren. Pas zeer recent werd een vleugel opnieuw tot luxestudio's gerenoveerd.

→ Blijf de steenweg volgen, loop onder de spoorwegbrug door en neem daarna meteen links de Jacques de Lalaingstraat tot de splitsing met de Toulousestraat.

12 TOULOUSESTRAAT

In de Toulousestraat staan mooie burgerhuizen met uitgewerkte gevels, maar het zijn niet de brede

9. EASTMANGEBOUW

11. RÉSIDENCE PALACE (1930)

12. TOULOUSESTRAAT

koetspoortwoningen van de Leopoldswijk. De huizen zijn smaller en binnenkoeren en stallingen ontbreken. Ze dateren van na 1880. Vanaf dat moment democratiseerde de Leopoldswijk en trok ze een minder rijke groep burgers aan. De meer welgestelde inwoners vonden stil aan hun weg naar de groene rand of verkozen een leven in een luxueus appartementsgebouw. Als je op je stappen terugkeert tot de Etterbeekse Steenweg, valt de opvallende hoogbouw in zwart-wit op. Die kondigt de Wetstraat aan. Hier, aan dé kantoorstraat bij uitstek, verkiezen ontwikkelaars vandaag gemengde woon-werkprojecten zoals de grote witte terrassen van deze hoogbouw duidelijk maken.

→ Vervolg de Etterbeekse Steenweg en ga onder de brug van de Wetstraat.

13 METRO MAALBEEK

Stap nu onder de brug van de Wetstraat, de slagader van de Leopoldswijk die de Kleine Ring met de Tervurenlaan verbindt. Hier overbrugt de Wetstraat niet alleen

de Etterbeekse Steenweg maar ook de Maalbeek. Die werd in de tweede helft van de 19de eeuw gekanaliseerd en verdween onder de grond. Metro Maalbeek maakte in 1969 deel uit van de eerste Brusselse premetro, de ondergrondse tram. In 1976 werd het een halte op de eerste Brusselse metrolijn. Dat Brussel eerst een premetro en metro kreeg in de Europese wijk en pas later in de dichtbevolkte volkse wijken, zegt veel over de spanningen die de stad altijd gedaan heeft om de Europese instellingen in Brussel te krijgen. Samen met de metro kreeg de Wetstraat over een groot deel van haar lengte ook een ondergrondse parking. Die parking getuigt van een visie op mobiliteit die mee verklaart waarom de auto zo dominant blijft in de wijk. Als je de metro-ingang inkijkt, zie je het kunstwerk van Benoît van Innis dat verwijst naar de terroristische aanslag van 2016. Op witte keramische tegels schilderde hij een olijfbom, met een citaat van de Spaanse dichter Federico García Lorca erbij.

→ Loop aan de overzijde van de steenweg de Maalbeektuin in en loop er dwars door. Neem de Jozef II-straat naar rechts aan de achterkant

13. METRO MAALBEEK

van het Karel de Grote-gebouw en ga vervolgens links de Saint-Quentinstraat in.

14 SAINT-QUENTINSTRAT

Links op nr. 12 bevond zich in de jaren 1990 de Kaputt. Dat was een krakerscollectief met open restaurant en een wijkwerking dat jarenlang de verwaarlozing van de wijk aanklaagde. Ga je verder in de wijk, dan valt de kwaliteit van de woningen op, met hun zeer gevarieerde gevels, ruime kamers en de aanwezigheid van grote tuinen in de binnengebieden. Toch zag het er in de jaren 1970 en 1980 somber uit voor deze huizen. Toen wilde de overheid de wijk ontruimen voor de bouw van kantoorgebouwen. En toen dat plan van de baan was, liet diezelfde overheid de huizen jarenlang leegstaan tot ze uiteindelijk verkocht werden aan projectontwikkelaars die de huizen opknapten en duur verkochten. De krakers en de families die er jarenlang in vaak moeilijke omstandigheden verbleven, konden vertrekken.

→ Volg de Saint-Quentinstraat en ga via de Karel Martelstraat naar de Ambiorixsquare.

15 SQUARES

Hoe anders zijn de opeenvolgende squares dan de Leopoldswijk? Hier geen dambordpatroon, wel een opeenvolging van drie verschillende plantsoenen (Margareta, Ambiorix en Maria-Louiza) die de helling van de Maalbeekvallei accentueren. Beneden, aan de Maria-Louizasquare, ligt een vijver met een rotszeiland en een fontein. Stadsinrichting evolueert. Gédéon Bourdieu, de ontwerper, voelde in 1879 aan dat de rijke burger heimwee naar de natuur had en integreerde dat in zijn ontwerpen. Vandaag is dit een buurt waar ambassades, lobbygroepen en vertegenwoordigingen van Europese regio's en steden hun kantoren hebben in bijzonder fraaie gebouwen.

→ Ga naar links en daal af langs de Palmerstonlaan tot aan de grote vijver. Ga aan de bovenkant van de vijver naar de andere zijde van de laan.

16 VAN EETVELDEHUIS

De woningen rond de squares zijn inderdaad een mooi staaltje van Brussels architecturaal kunnen. Prachtige gevels, vaak met verwijzingen naar historische stijlen, steken elkaar de loef af. Meest vernieuwend is het Van Eetveldehuis (Palmerstonlaan 4) van Victor Horta dat als enige een ijzeren gevel heeft, wat de plaatsing van grote ramen

mogelijk maakte. Binnen gebruikte hij smalle en mooi versierde ijzeren structuren die de klassieke muur overbodig maakten. Samen met de serre, die hij onder het glazen dak plaatste, bracht hij zo veel licht in het hart van de woning.

→ Ga weer omhoog langs de noordzijde van Palmerston en Ambiorix.

17 SAINT-CYR-WONING

Het Saint-Cyr-gebouw van architect Gustave Strauven (Ambiorixsquare 11) wint de prijs van meest opvallende gevel. Het dynamische lijnenspel in ijzer- en raamwerk en de uitspringende balkons geven de woning een bijzonder sterke verticale dimensie die doet vergeten dat de architect het smalste perceel van de wijk ter beschikking had.

→ Steek de Ambiorixsquare over en neem de Karel de Grotelaan (vlakbij de Karel Martelstraat).

18 BERLAYMONT

Nu wandel je op het dak van de spoorlijn die het Noordstation met Schuman verbindt. Al snel vult het Berlaymontgebouw het zicht. Honderd jaar lang gaven de zusters van het Institut des Dames de Berlaymont hier een gedegen opleiding aan meisjes uit adellijke kringen. Tot de zusters door vooruitziende bouwheren in de jaren 1960 werden overtuigd om hun uitgeleefde gebouw aan de Belgische staat te verkopen. Die liet er de zetel van de Europese Commissie bouwen. Dat Berlaymontgebouw kreeg een serieuze renovatie in de jaren 1990, maar behield wel zijn opvallende uiterlijk met centrale kolom en vier ongelijke vleugels. Sindsdien heeft het een wandelpromenade aan de voet, een op warme en licht reagerende gevel en een bootelement op het dak, waar de Commissie vergadert.

→ Blijf de Karel de Grotelaan volgen tot de Wetstraat.

19 WETSTRAAT

Ondertussen sta je opnieuw vlak bij de bekendste straat van België, de Wetstraat, die de Europese en de Belgische macht verbindt. In 1865 kreeg de Wetstraat vanuit de binnenstad een verlengstuk tot aan het Jubelpark. Samen met de Belliardstraat vormt de Wetstraat de ruggengraat van het dambordpatroon van de 19de-eeuwse Leopoldswijk. De Wetstraat is nog steeds een stadssnelweg, al zijn er gelukkig druk gebruikte fietspaden gekomen.

19. WETSTRAAT

21. SCHUMANPLEIN (1910)

20 HET EUROPAGEBOUW

Aan de overkant staat een 'groot ei' in een glazen doos met houten ramen. De ingewikkelde ondergrondse infrastructuur – trein en metro – dwong de ingenieurs om het Europagebouw (Samyn, 2016) een bijzonder smal steunpunt te geven. Dat is de voet van het ei dat in grootte variërende zalen bevat. De middelste daarvan is zo groot dat alle nationale regeringsleiders van de EU er rond een tafel als gelijken kunnen zitten. De realiteit op de bouwplaats was wel minder glorieus: bouwvakkers, vaak zonder papieren met slechte (of geen) contracten, lamentabel gehuisvest, werkten veel te lange uren in veel te moeilijke omstandigheden voor veel te weinig geld. Sommigen onder hen procedeerden jaren om dan nog niet te krijgen waar ze recht op hadden.

→ Loop aan de voorkant van het Berlaymontgebouw verder naar links, steek langs het zebrapad de Wetstraat over en wandel tot bij de grote verkeersrotonde, het Schumanplein.

21 SCHUMANPLEIN

Het Schumanplein is nu nog een rotonde omringd door een carroussel van auto's. Binnen enkele jaren zou het een opvallende ontmoetingsplek met groene luifel moeten worden, de Europawijk waardig. Rondom liggen de belangrijkste Europese instellingen.

Van links naar rechts: het rozige Justus Lipsius-gebouw (Consilium of EU-Raad, dat de administratie van de EU-Raad huisvest), het eerder genoemde Europagebouw, het Karel de Grote- en Berlaymontgebouw. Die twee laatste huisvesten de Europese Commissie. Richting Tervuren vormt de triomfboog van het Jubelpark een mooie opening voor verdere Brusselse ontdekkingen.

